

жаючої середовища в межах заповідних зон. Заповідне діло – один з найбільш важливих компонентів екологічної науки та природоохоронної діяльності. Воно грає важливу роль в розробці теоретичних основ та практичного рішення проблем біологічного та ландшафтного різноманіття, підтримки екологічного балансу в природі, формуванні світоглядних орієнтирів людини, суспільства, нації. Природний заповідник, зокрема, є основним об'єктом державної політики в області охорони навколишнього середовища.

Хищна експлуатація природних ресурсів викликала у передових людей тривогу, викликала патріотичне бажання до охорони природи, для збереження її для майбутніх поколінь.

Доказано, що розвиток природоохоронної справи в Українській РСР в 1950–1970-х рр. було безпосередньо пов'язано з діяльністю окремих осіб. Важливу роль в розв'язанні проблем шляхом створення заповідників грала інтелігенція – духовний лідер нації. Самі вони ставали на захист заповідних територій, доводячи нецелесобразність їх ліквідації. За своє життя представники інтелігенції намагалися досягти якомога більшого. Однак радянське керівництво та його господарська політика, заснована на споживчому ставленні до природи, зазнавала осуду та морального переслідування їхніх прагнень.

Таким чином, розвиток історично традиційного напрямку охорони природи – заповідного діла – в Україні в 1950–1970-х рр. в умовах партійно-радянського тоталітарного розуміння екологічної політики було недостатнім та дуже суперечливим.

Ключові слова: інтелігенція, заповідники, екологія, охорона природи, УРСР.

Pagirya Albina. Intelligentsia and Nature Protection in Ukrainian Soviet Socialistic Republic in 1950–1970th. Participation of Ukrainian soviet intelligentsia and state authorities in foundation of national parks in Ukrainian Soviet Socialistic republic in 1950–1970th, public struggle for environmental protection in framework of natural park zones are researched in the article. Foundation of national parks is one of the most important components of environmental science and environmental activities. It plays an important role in the development of theoretical foundations and practical solution to the problems of biological and landscape diversity, maintaining the ecological balance in nature, forming the ideological orientation rights, communities and society. Nature reserve, in particular, is the main object of public policy in the field of environment.

Elemental predatory exploitation of natural resources has caused progressive people of USSR anxiety exciting patriotic desire for nature conservation, to preserve it for future generations.

The development of nature protection in Ukrainian SSR in the 1950–1970's was directly related to the activities of separate individuals. Significant role in creation of national parks played intellectuals – the spiritual leaders of the society. They were to protect conservation areas, proving unreasonableness of their defeat. During their life, they wanted to make it as much as possible. However, the Soviet leadership and its economic policy based on the consumer's relationship to nature, subjected to condemnation and persecution of their moral aspirations.

The development of historical and traditional direction for nature conservation – protected areas – in Ukraine in 1950–1970-th years in terms of party and Soviet totalitarian understanding of environmental policy was inefficient and highly controversial.

Key words: intelligentsia, national park, ecology, nature protection, Ukrainian Soviet Socialistic Republic.

Стаття надійшла до редколегії
19.05.2013 р.

УДК 304.44(477:438):061.22

**Юлія Пачос,
Іван Романюк**

Виставкова співпраця України та Польщі у 2000–2012 рр.

У статті досліджено виставкове співробітництво України та Польщі у 2000–2012 рр., що є елементом культурного взаємобміну й дозволяє долучити до художнього, фото- й музейного мистецтва значну кількість громадян обох держав. Проаналізовано основні напрями й особливості такої співпраці.

Ключові слова: Україна, Польща, співпраця, виставки, виставки образотворчого мистецтва, фотовиставки.

Постановка наукової проблеми та її значення. Протягом останніх двадцяти років Україні та Польщі вдалося налагодити тісне й плідне співробітництво в усіх сферах суспільного життя і вивести

© Пачос Ю., Романюк І., 2013

його на рівень стратегічного партнерства. Одне з чільних місць у структурі двосторонньої співпраці займає співробітництво в галузі культури. Культура є тією складовою частиною двосторонніх українсько-польських відносин, що дає змогу популяризувати українську культуру в Польщі, польську – в Україні, сприяє зростанню інтересу з боку громадян обох держав до багатой спадщини країни-сусідки та свободі слова за допомогою мистецтва на найбільшій темі спільного минулого двох народів. З огляду на це, усе більшої актуальності набувають питання співпраці України та Польщі в різноманітних сферах культури: кіно, театру, образотворчого мистецтва, літератури, освіти й науки.

Важливим елементом двостороннього культурного співробітництва України та Польщі на сучасному етапі є виставкова діяльність, що дає змогу за допомогою демонстрації зорових образів долучити до образотворчого, фото-, музейного мистецтва значну кількість громадян обох держав.

Культурна сфера двосторонньої співпраці вже стала темою багатьох наукових робіт. Окремі розділи дисертацій А. Васюка, В. Лишко та Т. Тоценко присвячені виставковій діяльності України та Польщі в період із 1991 по 2010 р. Проте в цих працях відсутні виділення конкретних напрямів цієї частини культурної співпраці і їхніх особливостей.

Джерельну базу цього дослідження становлять неопубліковані матеріали відділу наукового аналізу та узагальнення інформації Інформаційного центру з питань культури та мистецтва Національної парламентської бібліотеки України Міністерства культури України. Зокрема, це матеріали диференційованого забезпечення процесу керівництва «Про культурне співробітництво України з зарубіжними країнами».

Мета й завдання статті – виокремлення напрямів та особливостей виставкового співробітництва й визначення його важливості в структурі двосторонньої культурної співпраці України та Польщі, спираючись на раніше неопубліковані джерела.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Виставкове співробітництво України та Польщі здійснюється як у рамках фестивалів, днів культури й інших спільних заходів, так і у вигляді окремих мистецьких подій. Найбільш поширеними видами виставок, у межах яких відбувається знайомство українців із культурою Польщі, а поляків – з українською, є виставки образотворчого мистецтва (персональні, колективні та спільні), фото-виставки, музейні й присвячені спільній історії, а також окремим діячам історії, мистецтва, культури обох держав.

Протягом 2000–2012 рр. у різних містах України (Вінниці, Києві, Черкасах, Івано-Франківську, Львові, Кам'янець-Подільському та інших) відбулася низка персональних виставок робіт польських художників Тадеуша Чарнецькі, А. Помикальської «Балкони Києва», митця-графіка А. Струмїлла «Графічні імпресії» (представлено 53 роботи), експозиція відомого графіка Ю. Батури, виставки живопису А. Вальчака, М. Фідриха «Помаранчева альтернатива», живопису та скульптури художника В. Шумінського «Алеф-Бет», а також Б. Гуляницької «Релігії світу», унікальна виставка вітражів художника й графіка А. Сталони-Добжанського. У серпні 2006 р. у київській галереї «Ірена» під назвою «Натюрморт» відкрилася перша в Україні персональна виставка живопису декана Краківської академії мистецтв Р. Ласяка [5, с. 7].

Окрім персональних виставок, щороку колективні виставки польських митців експонуються в картинних галереях України: виставка робіт художників-карикатуристів Яцека Францкевича, Андрія Граняка, Славомира Лучинського та Г. Цибулі; експозиція робіт 17 художників із міста Пйотрокова Трибунальського; виставка «Варшавський світлопис»; виставка робіт двох художниць – М. Мачковяк і М. Поляковської; виставка польських художників «І душа, і розум, і тіло».

Популярними стають виставки не тільки визнаних польських художників, а й молодого покоління митців, зокрема в Україні відбулися виставки молодих художників з міста Любліна «Постакадемія» (2002), «Молода польська графіка» (2004) та інші. Прагнення підтримати молодих художників України й Польщі стало поштовхом до того, що у вересні 2012 р. «PinchukArtCentre» спільно з польським Центром сучасного мистецтва «Замок Уяздовський» у місті Варшаві представили «Трансфер». Це – програма обміну, яка популяризує та підтримує нове покоління українських митців за кордоном, а також пропонує динамічний погляд на молоде польське мистецтво в Україні [14, с. 11]. Протягом одного місяця «PinchukArtCentre» представляв персональні виставки молодих митців із Польщі, експонуючи спеціально створені проекти й роботи останніх років. Кожна виставка тривала один

тиждень. Серед представлених митців, учасників програми, були М. Завадські, А. Польська, К. Смоленський, Н. Гросп'єр, М. Будни. Виставки в «PinchukArtCentre» супроводжувалися серією лекцій і дискусій із художниками.

Переважно великі колективні або тематичні виставки проходять як частина спільних мистецьких українсько-польських проєктів. Так, у рамках міжнародного проєкту Львівської галереї мистецтв та музею міста Сопота «Сопот – Львів» протягом червня 2002 р. львів'яни мали змогу ознайомитись із творами художників К. Березницького й Г. Чесніка [2, с. 8]. А з червня по листопад 2002 р. у Львівському палаці мистецтв відбулась експозиція графічних творів шести майстрів із Вроцлава, яка стала першим етапом мистецької акції «Понад кордонами» [2, с. 8].

У травні 2011 р. у Національній академії мистецтв України за ініціативи Польського інституту в Києві відкрито експозицію польського плакату «Польська школа плакату та її послідовники», а протягом червня 2012 р. ця виставка проходила у Львові [10, с. 12; 12, с. 9]. Серед представлених 33 плакатів, створених у 1968–2007 рр., – твори вже визнаних польських класиків-плакатистів Я. Леніци, Г. Томашевського, Я. Млодоженца, В. Свежи, а також сучасних послідовників традицій добре знаної у світі школи польського плакату В. Вакульського й В. Садовського. Найгучніший резонанс польська школа плаката отримала в 1950–1960-ті роки.

Незвичною виставкою стала організована Польським інститутом у Києві лекція-презентація «Відкритий архів» у грудні 2005 р., на якій продемонстровано праці митців із Польщі та інших європейських країн – представників різних художніх стратегій перформансу – одного з напрямів авангардного мистецтва [4, с. 8]. Перегляд відзнятих на плівку фрагментів фестивалю, який відбувся в Любліні, супроводжувався коментарем куратора Центру мистецтва перформансу в Любліні В. Татарчука.

Одним із напрямів співпраці у виставковій діяльності є проведення спільних виставок художників України та Польщі. Так, 2003 р. за підтримки Генерального консульства республіки Польща у Харкові та Польського інституту в Києві в Харківському художньому музеї працювала виставка «Зустріч», на якій було представлено твори польського митця Л. Журовського й українського А. Усейнова. Художники мають багато спільного: працюють у стилі мінімалізму та витримують у своїх творах далекодхідну естетику. Того ж року у Львові за сприяння Польського інституту експонувалася виставка робіт сучасних українських і польських художників «Епоха романтизму» [3, с. 10]. У ній брали участь О. Гнилицький, А. Савадов та Г. Вишеславський з Києва, а також Р. Мацеюк, П. Орловська, Б. Бурська з Варшави й група «Азорро» (Краків – Варшава). Були представлені живопис, відео, інсталяції, фотографії тощо.

У липні 2012 р. у Національному художньому музеї України проходив міжнародний проєкт «Культурний вантаж», організований спільно з Польським інститутом у Києві та за підтримки Управління культури міста Варшави, на якому представлено твори сучасного мистецтва з провідних мистецьких інституцій Варшави – колекції Національної галереї мистецтв «Захента» та Центру сучасного мистецтва «Замок Уяздовський» [13, с. 9].

Виставки українських митців періодично відбуваються в різних містах Польщі. У 2001 р. у Варшаві відбулась виставка художніх творів Ф. Приймаченка, сина відомої української народної художниці М. Приймаченко [1, с. 10].

У 2003 р. відбулися дві великі виставки: у Познані «Майстри польського живопису в збірнях Львівської галереї мистецтв» – картин художників кінця ХІХ – початку ХХ ст., та у Кракові в галереї «Збірка Чарторийських» – розширена тематична виставка Львівської картинної галереї. Вона присвячена творчості одного з найвидатніших художників Я. Мальчевського (1854–1929).

У серпні 2009 р. у Варшавському центрі сучасного мистецтва «Замок Уяздовський» відбувся перформанс відомого львівського митця М. Вайди. У наступному місяці того ж року з Києва запрошено Студію мистецьких ініціатив О. Кочубея, яка позиціонувала себе як культурологічна агенція з підтримки сміливих мистецьких проєктів. Український десант із 15 осіб привіз до Польщі 60 робіт українських художників. Головне дійство розгорнулося навпроти художньої галереї, де на перехресті двох вулиць облаштували «Українське подвір'я». Неймовірне враження на всіх гостей справив митець із Донеччини Г. Фісун, який на виготовленому власноруч гончарному крузі творив унікальну «живу кераміку» [8, с. 3]. Керівники міста запросили Студію мистецьких ініціатив узяти участь у районній імпрезі наступного року, а галерейники – спільно організувати кілька виставок у Європі, на яких обов'язково має бути кераміка Г. Фісуна.

Виставки польського образотворчого мистецтва відбуваються за підтримки Польського інституту в Києві, Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща й сприяння українських галерей та Міністерства культури України. Відповідно, у Польщі організаторами виставок українських митців виступають Посольство України в Республіці Польща, консульські установи й Міністерство культури України. Але просуванням українського живопису в Польщі займаються не тільки ці офіційні та мистецькі структури. Наприклад, мешканець Варшави П. Коженевський уже певний час займається популяризацією українського мистецтва в рідній Польщі [9, с. 12]. Він виступив автором проекту, у рамках якого не лише поляки змогли ознайомитися з творчістю українських художників, а й українці – із роботами польських митців. Його ідеї поділив керівник київського продюсерського агентства «Студія мистецьких ініціатив» О. Кочубей. Результатом їхнього співробітництва став проект «Мистецтво нас єднає!», у рамках якого в Києві, у мистецькому центрі Національного університету «Киево-Могилянська академія», із 29 жовтня по 12 листопада 2009 р. експонувалася виставка польського живопису. Після цього виставка вирушила в подорож країнами Європи та Америки.

Ще одним напрямом у виставковій співпраці є проведення музейних, етнографічних, історичних і пов'язаних зі спільним історичним минулим України й Польщі виставок. Так, неабиякий інтерес викликала виставка 2009 р., підготовлена Люблінським відділенням Інституту національної пам'яті Польщі «Поляки та українці в 1939–1947 рр.». В експозиції представлено матеріали, оригінальні польські та українські документи й фотографії, які відображали один із найкривавіших конфліктів між двома народами у ХХ ст. [15, с. 62] Експозиція спонукала відвідувачів незалежно від національності задуматися про нелегку історію двох народів, а, на думку організаторів, важке минуле повинно стати спільною пам'яттю, яка не розділятиме, а єднати народи.

У січні 2012 р. у Львівському історичному музеї проходила виставка унікальних експонатів із найбільшої у світі колекції різдвяних шопок, символічних будиночків народження Ісуса Христа, із Краківського історичного музею [11, с. 8]. Шопки висотою від півметра до майже трьох експонувались упродовж усіх Різдваєних свят.

Неодноразово в Україні відбувалися виставки на пошану видатним діячам польської культури. Зокрема, у 2008 р. відбулася виставка робіт учасників Міжнародної акції Drohobych.eu, присвяченої творчості уродженця Дрогобича – польського письменника й графіка Б. Шульца. Проходила виставка у Львівському міському молодіжному клубі. Ушанувати пам'ять митця та ще раз наголосити на унікальності його творчості на перехресті польської, української і єврейської культур, що належить до шедеврів світового мистецтва, вирішили дев'ять художників із Польщі, України та Німеччини [7, с. 7 – 8]. Вони представили десятки творів, створених за мотивами повістей «галицького Кафки». Експозицію побачили шанувальники мистецтва Варшави й Бонна, потім вона перемістилася до Дрогобича, де й залишилася назавжди. Організували акцію Львівська обласна ліга інтелектуальної творчості та громадські організації Польщі та Німеччини – «Rerum Nowarum» і «Experiment e.V».

Фотовиставки є одним з елементів виставкової співпраці України й Польщі. Досить часто вони відбуваються в рамках фестивалівних заходів в обох країнах, але й проходять і персональні виставки фотохудожників, і тематичні. У грудні 2007 р. містами України мандрувала рідкісна фотовиставка, підготовлена фахівцями польської школи реставрації. Експозиція перебувала у Львові, а до цього протягом місяця її можна було побачити в Києві, у залі Хлібні, що входить до складу Національного заповідника «Софія Київська» [6, с. 7]. Виставка повністю складається з фотографій, які ілюструють процес реставрації однієї з найцінніших пам'яток української культури – Царських Воріт, виготовлених українськими майстрами у ХVIII ст. Через рік, у 2008 р., Ворота повернули до Софійського собору, де вони зайняли своє місце в головному іконостасі собору.

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Отже, виставкове співробітництво посідає одне з найважливіших місць у сфері культурної взаємодії України та Польщі. Обидві країни проводили протягом 2000–2012 рр. мистецькі виставки найрізноманітніших напрямів та в їх рамках – проекти для митців різних жанрів. Безперечно, що така діяльність сприяє розвитку й збагаченню мистецтва України та Польщі, розширенню контактів між мистецькими установами й окремими художниками, збільшенню кількості спільних проєктів. Виставкова діяльність не вичерпується розглянутими в статті напрямками та видами виставок, тому така складова частина українсько-польського культурного співробітництва потребує подальших досліджень.

Джерела та література

1. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за листопад 2001 року : інформ. довідка / М-во культури і мистецтв України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Л. В. Хоменко. – К., 2001. – 16 с. – (ДЗК; 2001, вип. 12/3).
2. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за червень 2002 року : інформ. довідка / М-во культури і мистецтв України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Л. Ю. Сердюк. – К., 2002. – 16 с. – (ДЗК; 2002, вип. 7/3).
3. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за грудень 2003 року : інформ. довідка / М-во культури і мистецтв України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Л. Ю. Сердюк. – К., 2003. – 20 с. – (ДЗК; 2003, вип. 1/3).
4. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за грудень 2005 року : інформ. довідка / М-во культури і мистецтв України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. А. І. Краснова. – К., 2006. – 12 с. – (ДЗК; 2006, вип. 1/3).
5. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за серпень 2006 року : інформ. довідка / М-во культури і туризму України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. І. Д. Шаховська. – К., 2006. – 12 с. – (ДЗК; 2006, вип. 9/3).
6. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за грудень 2007 року : інформ. довідка / М-во культури і туризму України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Ю. Швердіна. – К., 2008. – 12 с. – (ДЗК; 2008, вип. 1/3).
7. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за серпень 2008 року : інформ. довідка / М-во культури і туризму України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. А. І. Краснова. – К., 2008. – 12 с. – (ДЗК; 2008, вип. 9/3).
8. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за вересень 2009 року : інформ. довідка / М-во культури і туризму України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. А. І. Краснова. – К., 2009. – 20 с. – (ДЗК; 2009, вип. 10/3).
9. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами за жовтень 2009 року : інформ. довідка / М-во культури і туризму України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. А. І. Краснова. – К., 2009. – 20 с. – (ДЗК; 2009, вип. 11/3).
10. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами у травні 2011 року : інформ. довідка / М-во культури України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Ю. Я. Швердіна. – К., 2011. – 16 с. – (ДЗК; 2012, вип. 6/3).
11. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами у січні 2012 року : інформ. довідка / М-во культури України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Ю. Я. Швердіна. – К., 2012. – 12 с. – (ДЗК; 2012, вип. 2/3).
12. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами у червні 2012 року : інформ. довідка / М-во культури України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Ю. Я. Швердіна. – К., 2012. – 12 с. – (ДЗК; 2012, вип. 7/3).
13. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами у липні 2012 року : інформ. довідка / М-во культури України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Ю. Я. Швердіна. – К., 2012. – 12 с. – (ДЗК; 2012, вип. 8/3).
14. Про культурне співробітництво України із зарубіжними країнами у вересні 2012 року : інформ. довідка / М-во культури України, Держ. закл. «Нац. парлам. б-ка України», Інформ. центр з питань культури та мистец. ; матеріал підгот. Ю. Я. Швердіна. – К., 2012. – 16 с. – (ДЗК; 2012, вип. 10/3).
15. Савчин Л. Поляки та українці: шлях до примирення / Л. Савчин // Зовнішні справи. – 2009. – № 4 – 5. – С. 62.

Пачос Юлія, Романюк Іван. Виставочное сотрудничество Украины и Польши в 2000–2012 гг.

Статья посвящена выставочному сотрудничеству Украины и Польши в 2000–2012 гг., которое является элементом двустороннего культурного взаимодействия и позволяет с помощью демонстрации зрительных образов приобщить к изобразительному, фото-, музейному искусству значительное количество граждан обоих государств. Виставочное сотрудничество Украины и Польши осуществляется как в рамках фестивалей, дней культуры и других совместных мероприятиях, так и в виде отдельных художественных событий. Авторы проанализировали основные виды выставок, в рамках которых происходит такое сотрудничество – выставки изобразительного искусства (персональные, коллективные и совместные), фотовыставки, музейные и выставки, посвященные общей истории, а также посвященные отдельным деятелям истории, искусства, культуры обеих государств. Активная выставочная деятельность Украины и Польши способствует развитию и обогащению искусства обеих стран, расширению контактов между художественными учреждениями и отдельными художниками, увеличению числа совместных проектов.

Ключевые слова: Украина, Польша, сотрудничество, выставки, выставки изобразительного искусства, фотовыставки.

Pachos Yuliya, Romanyuk Ivan. The Exhibition Cooperation Between Ukraine and Poland in 2000–2012.

Cooperation between Ukraine and Poland in the sphere of exhibitions in 2000–2012 is covered in the article is dedicated. Such cooperation is an element of bilateral cultural cooperation and demonstrate citizens of both countries through visual images the fine art, photography, museum art. The exhibition cooperation between Ukraine and Poland is carried out as in the festivals, culture days and other events, as well as individual artistic events. The authors analyze the main types of exhibitions: visual arts exhibitions (personal, collective and joint), museum exhibitions and exhibitions devoted to the common history and dedicated famous persons of history, art and culture of both countries. Exhibition activity of Ukraine and Poland contributes to the development and enrichment of art of both countries, the expansion of contacts between arts organizations and individual artists, increasing the number of joint projects.

Key words: Ukraine, Poland, cooperation, exhibition, art exhibition, photography exhibition.

Стаття надійшла до редколегії
05.07.2013 р.

УДК 323.174(477)

Іван Артёмов

Концептуальні засади сучасної регіональної політики в Україні

У статті розглянуто основні моделі сучасного регіонального співробітництва, його базові принципи та чинники, що гальмують процеси транскордонної співпраці.

Зроблено висновки та виділено пріоритети й завдання регіональної політики, головним із яких є підвищення конкурентоспроможності регіонів України.

Ключові слова: регіональне співробітництво, концептуальні засади, конкурентоспроможність держави, стратегія, транскордонне співробітництво, перспективи України.

Постановка наукової проблеми та її значення. Інтеграція в європейський політичний, економічний, правовий та гуманітарний простір – орієнтир для проведення системних реформ для модернізації країни.

Тому важливість вивчення стану єврорегіонального співробітництва зумовлена комплексом обставин, які пов'язані з сучасним процесом європейської інтеграції. Існує також потреба у врахуванні розвитку регіональної політики ЄС в умовах глобалізації та розширенні зони впливу цього надпотужного об'єднання.

Сьогодні відбувається зміна парадигми регіонального розвитку, що вимагає переосмислення нормативного забезпечення регіонального розвитку та єврорегіонального співробітництва через призму конкурентоспроможності регіонів і територій, урахування європейського та світового досвіду.

Мета статті – привернути увагу науковців, держслужбовців, небайдужих дослідників до проблем, що стримують розвиток прикордонних регіонів; спираючись на Державну стратегію регіонального розвитку до 2020 р., показати бачення сучасних пріоритетів та акцентувати увагу на базових напрямках регіонального транскордонного співробітництва із забезпечення дійового партнерства держави та регіонів, що дасть їм змогу стати конкурентоспроможними.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Україна проводить державну регіональну політику, засновану на європейських цінностях, засадах демократії та національної єдності, орієнтовану на підвищення економічних і соціальних стандартів життя населення кожного регіону. З метою надання більших повноважень регіонам державна регіональна стратегія спрямовується на подолання інституційних, соціально-економічних та морально-психологічних перешкод гармонійного розвитку регіонів як складових частин єдиної держави.

Мета регіональної політики – створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів, поглиблення процесів ринкової трансформації, підвищення рівня життя населення, забезпечення гарантованих державою соціальних стандартів для кожного її громадянина.